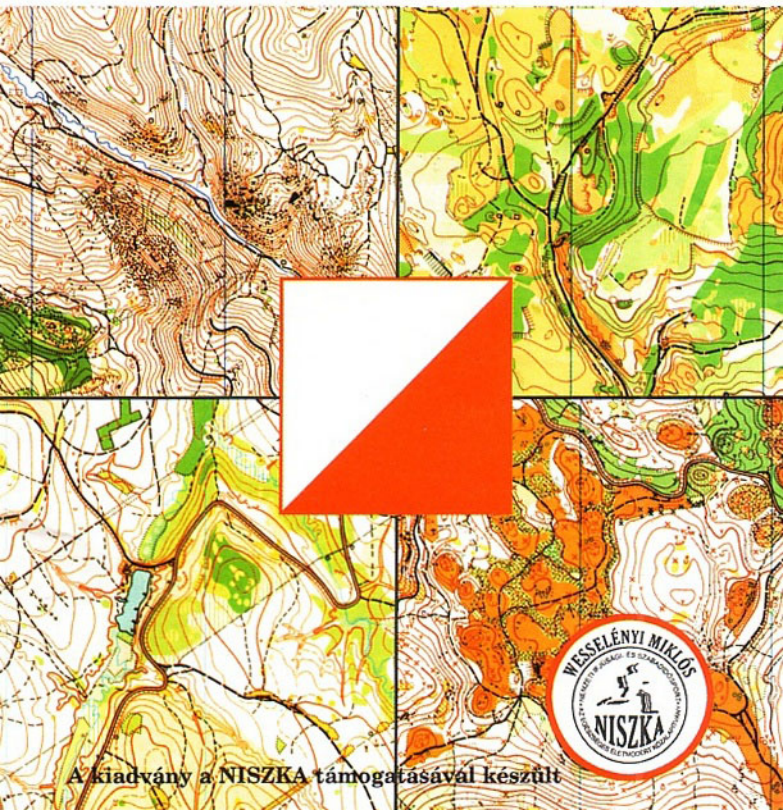

TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÁS

Írta: dr. Nagy Árpád

KALANDOS SPORT A TERMÉSZETBEN

A kiadvány a NISZKA támogatásával készült

Versenyzők az ellenőrzőponton

Ez az írás a teljességre való törekvés nélkül a tájfutással ismerkedőknek íródott, és csak az általunk legalapvetőbbnek tartott ismereteket tartalmazza.

MI IS AZ A TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÁS?

Az a versenysport, amelynél a pályát a bírók ellenőrzőpontok segítségével jelölik ki, a futók számára ismeretlen terepen.

A tájékozdási futó feladata, hogy az ellenőrzőpontokat térkép, tájoló segítségével az előírt sorrendben felkeresse és a lehető legrövidebb idő alatt a célba fusson. A versenyző a két ellenőrzőpont közötti útvonalat szabadon választja meg.

KIBŐL LEHET JÓ TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÓ?

Az előzőekből következik, hogy az lehet sikeres ebben a sportágban, aki ismeri a térképet, tudja kezelni a tájolót, otthonosan mozog a természetben, és képes nagy sebességgel futni a terepen.

MIT KELL TUDNI A TÉRKÉPRŐL?

A tájfutó térkép olyan rajz, amely a versenytérpet felülnézetben, arányosan kicsinyítve, egyezményes jeleket használva, valóságúen ábrázolja. A térképkészítők a rajzon minden jellegzetes képződményt, tárgyat feltüntetnek amely a versenyterepen megtalálható. Így a térkép megmutatja a tájfutónak, hogy hol találhat gödröt, sziklát, rókavárat, vadetetőt vagy vadászlést. A tájfutó a térképet olvasva tudja, hogy hol futhat szekerúton, vadászösvényen és mikor kell kerülnie, mert nagy hegyek állják útját. Megmutatja neki a térkép hol fog sűrű erdővel, mocsaras vagy köves területtel találkozni, ahol nehezebb futni.

A TÉRKÉP MÉRETARÁNYA (M)

A versenytérpet egyes részleteit, forrásokat, házakat, egyebeket eredeti nagyságukban nem lehet egy kézben tartható kis rajzon, a térképen feltüntetni. A valóságban lévő dolgok méretét kisebbre kell szabni, hogy ráférjenek a térképre. A térképkészítők meghatározott arányban kicsinyítik le a versenytérpet. A kicsinyítés arányát nevezzük méretaránynak, amely megmutatja, hogy a térkép rajza a valóságnak hányszor kisebb része.

A tájfutók általában 1:10.000 és 1:15.000 méretarányú térképpel futnak. Ez azt jelenti, hogy ha a 1:10.000 méretarányú térképen 1mm-t mérünk, akkor az kinn a terepen 10 méter lesz, még a 1:15.000 méretarányú térképen mért 1 cm a valóságban 150 méter távolságot jelent.

ISMERD MEG A TÉRKÉPJELEKET!

A térkép a természetben levő tereptárgyakat, a terepjellemzők sokféleségét mindenki által elfogadott, egyezményes jelképi jelekkel ábrázolja. Ezen jelképi jelek felsorolását és magyarázatát a jelkulcs tartalmazza.

A jelkulcs színei:

- A tájékozódási futók térképei hat színt tartalmaznak.
- A fekete szín jelöli a terep legfontosabb elemeit a síkrajzot, vagyis az épületeket, utakat, kerítéseket, vezetőkeket, általában az ember által épített tárgyakat.
- A barna szín a domborzatot, a föld felszínének kiemelkedéseit, bemélyedéseit ábrázolja szintvonalak segítségével, valamint a gödröket, árkokat, tereplépcsőket.
- A kék színnel a tavak, patakok, mocsarak, kutak, források vannak jelölve.
- A fehér szín a jól futható erdőt jeleníti meg.
- A sárga a nem erdős területek, rétek, legelők, ligetek ábrázolására szolgál.
- A zöld árnyalataival jelzi az erdők sűrűségét. A térképen halványzölddel jelölt területen már nehezebben tudunk futni, míg a sötét zölddel jelzett területen a valóságban nem lehet átmenni.

Égtájak a térképen.

A tájfutó térképen az északi irányt egy vagy több nyíl jelöli az Észak szó kezdő betűjével. Az Észak nyilakkal párhuzamos, egymástól a térképen egyenlő távolságra futó vonalakat hálózati vonaloknak nevezzük. Ez segíti a térkép tájolását.

A térképen a feliratok Nyugat - Kelet irányúak.

JELKULCS

	Autópálya		Sportpálya
	Főút		Lőtér
	Talajút		Kereszt, sír, temető
	Út		Csővezeték
	Ösvény		Magas csővezeték
	Felhagyott út, kis ösvény		Magas torony
	Jól látható útelágazás		Magasles
	Nem jól látható útelágazás		Határjel
	Keskeny nyiladék		Vadetető
	Nyiladék		Különleges kis tereptárgy
	Vasút		Gyaloghíd
	Légvezeték		Híd
	Magasfeszültségű vezeték		Átkelőhely híd nélkül
	Kőfal		Alagút, aluljáró
	Kerítés		Alapszintvonal
	Romos kerítés		Főszintvonal
	Magas kerítés		Segédszintvonal
	Átkelőhely		Eséstüske
	Épület		Szintvonal érték
	Település		Földletörés
	Állandóan tiltott terület		Töltés
	Parkolóhely		Metsződés
	Rom		Szárazárók

	Kúp		Vízfolyás
	Kiskúp		Vizesárok
	Mélyedés		Keskeny mocsár, szivárgó víz
	Kis mélyedés		Áthatolhatatlan mocsár
	Gödör		Mocsár (járható)
	Szabdalt terület		Vizenyős terület
	Különleges domborzati tereptárgy		Nyitott víztartály, kút
	Magassági érték		Forrás
	Felhagyott mészegető		Különleges vízrajzi tereptárgy
	Áthatolhatatlan sziklafal		Nyílt terület
	Homokkő sziklafal		Félig nyílt terület (ligetes)
	Sziklafal (járható)		Durva nyílt terület (tarvágás)
	Kőgödör		Nyílt terület fákkal
	Barláng		Erdő: könnyen futható
	Sziklatömb		Nehezen futható erdő
	Nagy sziklatömb		Nehezen futható aljnövényzet
	Sziklamező		Nehezen járható erdő
	Sziklacsoport		Nehezen járható aljnövényzet
	Kőmező		Futhatósági irány
	Nyílt homokos terület		Gyümölcsös
	Csupasz sziklafelszín		Szőlő
	Tó		Művelt terület határa
	Kis tó		Művelt terület
	Vizesgödör		Jelleghatár
	Áthatolhatatlan vízfolyás		Határozatlan jelleghatár

TÁJOLÓ

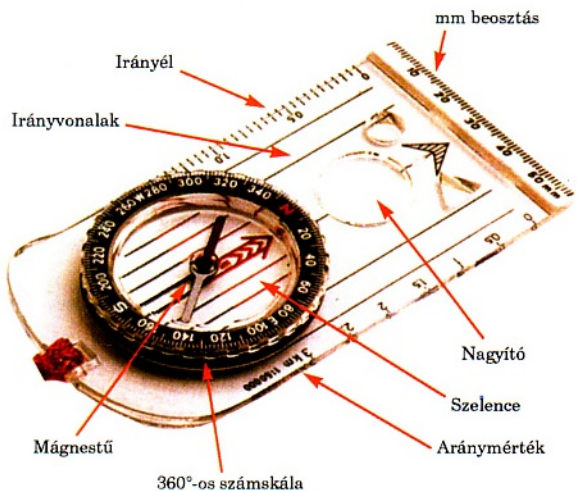
A tájfutó a térképen megadott tájékoztatósi feladatot tájoló segítségével oldja meg.

A tájolóval a versenyző a valóságnak megfelelő helyes irányba állítja, tájolja a térképet. Ezzel az eszközzel tud a tájfutó irányokat "levenni" a térképről, és távolságot mérni.

A térkép akkor van tájolva, ha a térkép északja és a tájoló északja azonos irányba mutat.

A tájolón lévő mágnesű megjelölt vége mindig Északi irányba mutat.

A LAPTÁJOLÓ RÉSZEI

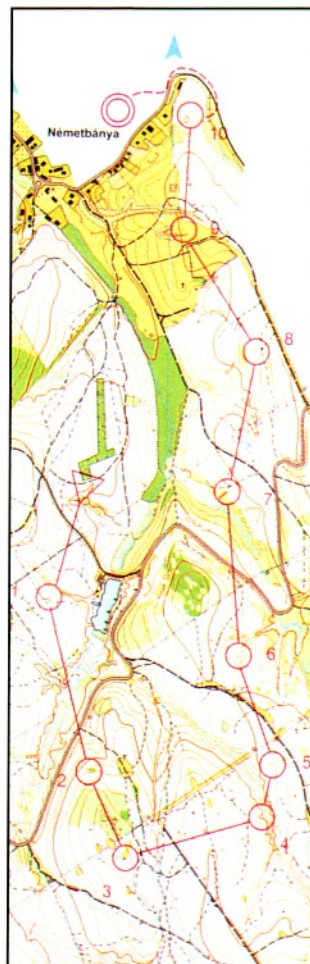
HOGYAN ZAJLIK EGY VERSENY?

A versenyző a rajtban kap egy olyan térképet, amelyen be van rajzolva az a versenypálya, amelyet a terepen a rajttól a célig teljesítenie kell. A térképen megadják az ellenőrzőpontok helyének jellemzőit is. Ezt nevezik pontmegnevezésnek.

A rajt után meg kell keresni a terepen a versenypálya részét képező ellenőrzőpontokat.

Az utolsó ellenőrzőpont érintése után be kell futni a célba. Fontos, hogy minden ellenőrzőpontra áthaladj, és minél gyorsabban célba érj.

A háromszög a rajt helyét ábrázolja.
A körök, a terepen érintendő helyeket, az ellenőrzőpontokat jelölik.
A számok a versenypálya ellenőrzőpontjainak sorrendjét adják meg.
A cél helyét kettős kör jelzi.

MIT TALÁLUNK A TEREPEN?

A rajt és a cél helyére a versenybírók ilyen tartalmú feliratokat tesznek ki. Az ellenőrzőpontokon úgynevezett bója van elhelyezve.

Az ellenőrzőpontnak van egy kódja. Ezt össze kell vetned a térképeden megadott kóddal, így megtudhatod, hogy jó ellenőrzőponton vagy-e, vagy tévedésből egy másikhoz jutottál el.

Az ellenőrzőponton való áthaladásodat igazolni kell. Ez úgy történik, hogy a rajtban kapott versenyzőkartonra a bójánál lévő lyukasztóval lyukasztani kell.

Napjainkban egyre több versenyen ez az igazolás egy elektromos kártya (dugóka) segítségével történik.

*Világbajnokaink
Oláh Katalin (jobbról)
Monspart Sarolta (balról)*

Ellenőrzőpont

HOGYAN LEHETSZ TÁJFUTÓ?

Ha megtetszett ez a természetben űzött, kalandokat ígérő szép, változatos és kiváló fizikai erőnlétet igénylő sport, akkor keresd meg egyesületünket, az Egri Testedző Clubot.

Címünk: 3300 Eger, Klapka Gy. út 1. Technika Háza
Telefonunk: 36/436-186, 30/9531-135

Egyesületünkben szakképzett edzők készítik fel a sportolókat versenyzésre. Munkájukat dicséri, hogy az elmúlt években több sportolónk nyert a Magyar Bajnokságon arany, ezüst és bronz érmeiket.

Várunk!
Járjuk be az országot
és a világot!

Sportoljunk együtt a
természetben.